

Kunnskapsdepartementet
Opplæringsavdelingen
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Administrerende direktør/
Director General

Kongens gt. 6
P.b. 8131 Dep.
NO-0033 Oslo
Tel.: +47-21 09 49 90
Fax: +47-21 09 49 98

Internet: www.ssb.no
E-post/E-mail: ssb@ssb.no

Kongsvinger, 4.11.2010
Deres ref: 201003005, Vår ref.: 10/1191
Saksbehandler: Rita Aanerud
Seksjon for utdanningsstatistikk

Høring - NOU 2010:7 Mangfold og Mestring. Flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringssystemet

Statistisk sentralbyrå (SSB) viser til brev av 21.6.2010 der NOU 2010:7 Mangfold og Mestring sendes på høring.

SSB kommenterer forslaget i lys av sin oppgave og ansvar - å produsere data, statistikk og analyser, og på den måten gi bidrag til det kunnskapsgrunnlaget som forvaltningen og samfunnet ellers trenger (jf statistikklovens § 3-1). SSB har derfor vurdert høringsnotatet i forhold til datainnsamling knyttet til utdanningsstatistikk innenfor grunnopplæringen spesielt og utdanning generelt.

SSB kommenterer ikke de enkelte forslagene som utvalget framsetter, men vil bemerke at i den grad det er ønskelig å lage pålitelig og relevant statistikk om de tiltak som måtte bli satt i gang for denne gruppen av elever, enten det gjelder kartleggingsverktøy, nasjonale standarder eller tilbud om språk- og kommunikasjonskurs, er det viktig å legge til rette for en registrering av bruk av tiltakene og for andre forhold en ønsker kunnskap om, slik at det kan følges opp med rapportering og mulighet for å lage sammenlignende statistikk for kommuner, fylker og på nasjonalt plan.

SSBs kommentarer angår stort sett begreper som er brukt i kap 2.4. og kap 7 og 8. Det er viktig at begrepet minoritetsspråklig problematiseres slik det gjøres i avsnitt 2.4.3. Som statistisk kategori (midt i spalte 1 på side 27) har begrepet vist seg ikke å være formålstjenelig. SSB benytter grunnskolenes informasjonssystem GSI som kilde for grunnskolestatistikken og innhenter opplysninger om tilbud knyttet til § 2.8 i Opplæringsloven. I § 2-8. *Særskild språkopplæring for elever frå språklege minoritetar* defineres disse som *Elevar i grunnskolen med anna morsmål enn norsk og samisk, og de har rett til særskild norskopplæring til dei har tilstrekkeleg dugleik i norsk til å følgje den vanlege opplæringa i skolen. Om nødvendig har slike elevar også rett til morsmålsopplæring, tospråkleg fagopplæring eller begge delar.* Det er tilbudet som gis i forhold til denne lovteksten det lages offisiell statistikk på. Tilbudet er målbart og mulig for skolene å rapportere. I følge loven har elevene rett, men ikke plikt til en slik opplæring; statistikken vil derfor kun gi tall på de som benytter seg av tilbudet, ikke på antallet elever med minoritetsbakgrunn. Siden begrepet minoritetsspråklig kan tolkes vidt viste det seg umulig for skolene å klassifisere elever som minoritetsspråklige, man har derfor unnlatt å spørre om det i GSI. På samme måte var det vanskelig for rektorene å vite hva slags morsmål eleven(e) snakket hjemme.

I utredningen nyttes også uttrykket flerspråklige barn, unge og voksne. Også her må man definere begrepet for at det skal la seg måle og rapportere for statistikkformål

I omtalen av kontantstøtten, refereres det til OECD (2009a). SSB mener det i denne sammenhengen også ville være relevant å vise til OECD 2009b, som er meget eksplisitt i omtalen av hva kontantstøtten gjør med innvandrerkvinnens yrkesdeltaking og integrering. Det er videre store og interessante forskjeller mellom de enkelte nasjonaliteters bruk av kontantstøtte uten at det er trukket fram i utredningen.

I omtalen av deltaking i skolesystemet og ellers skilles det ofte mellom innvandrere og deres norskfødte barn. Dette er helt nødvendig i sammenheng med utdanning. I figur 13.2 skilles det ikke mellom disse to gruppene. Det er vanskelig å se at det er riktig å behandle disse to gruppene sammen, fordi de har svært ulike forutsetninger i det norske utdanningssystemet, og når de ikke adskilles tilsløres den store sosiale mobilitet som endringer i utdanningsdeltaking fra en generasjon til den neste representerer.

Med vennlig hilsen

Øystein Olsen

—